

## Odpowiedzi na pytania dotyczące ogłoszonego naboru wniosków dla Działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej.

### 1. Jak należy rozumieć kryterium: Komplementarność do projektów z EFS wykazanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji/Gminnym Programie Rewitalizacji.

**Czy Wnioskodawca zobowiązany jest do realizacji przedsięwzięcia komplementarnego dofinansowanego z EFS wskazanego w LPR? Czy projekt musi być na etapie składania wniosku złożony do realizacji z EFS lub planowany do realizacji, czy powinien już być wybrany do dofinansowania? Czy dopuszczalne jest, aby projekt miękki dofinansowany został z innych środków - np. budżet gminy?**

Zgodnie z zapisami SZOOP RPO WP 2014-2020 *komplementarność oznacza wzajemne uzupełnianie się/dopełnianie projektów, które pozwala na osiągnięcie wspólnego lub takiego samego celu, który nie zostałby osiągnięty lub osiągnięty byłby w mniejszym stopniu w przypadku niewystępowania komplementarności*. RPO WP 2014-2020 jest programem dwufunduszowym, współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Sam Program zatem wskazuje na konieczność silniejszego powiązania i koordynacji działań podejmowanych w regionie przez podmioty zaangażowane w jego realizację i dążenie do zwiększenia komplementarności i efektywności interwencji, w tym ściślejszego strategicznego powiązania ze sobą projektów infrastrukturalnych i projektów miękkich.

Na etapie oceny LPR/GPR wnioskodawca zobowiązany jest do wykazania komplementarności inwestycji (projektu z EFRR) z projektem z EFS, gdzie powinno zostać udowodnione, że projekty wykazują się realnym powiązaniem, tj. czy projekt inwestycyjny ma charakter uzupełniający i powiązany jest z działaniami finansowanymi ze środków EFS, które to działania pełnią rolę wiodącą w rozwiązywaniu zidentyfikowanych problemów. Ocena komplementarności dokonywana jest przez Zespół ds. rewitalizacji w ramach weryfikacji LPR/GPR. W dalszej kolejności spełnienie wymogu wykazania się projektem powiązaniem będzie weryfikowane na etapie oceny przez KOP w ramach kryterium oceny merytorycznej pn. *Komplementarność do projektów z EFS wykazanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji/Gminnym Programie Rewitalizacji*. Według definicji kryterium, na etapie oceny KOP weryfikowana będzie czy w treści LPR/GPR przedstawiono projekty z EFRR i EFS i wykazano ich komplementarność? Biorąc pod uwagę powyższe, w trakcie oceny przez KOP weryfikowana będzie deklaracja wnioskodawcy zawarta w załączniku do wniosku o dofinansowanie (studium wykonalności), z którego musi wynikać, że zarówno projekt infrastrukturalny jak i projekt powiązany z EFS celują w rozwiązanie tego samego problemu (zgodnie z informacjami dotyczącymi komplementarności projektów EFRR i EFS przedstawionymi w LPR/GPR).

Należy podkreślić, iż punktem wyjściowym do realizacji projektów infrastrukturalnych z EFRR jest problem społeczny zdiagnozowany na rewitalizowanym obszarze, zaś tworzona w ramach działań finansowanych z EFRR infrastruktura, przyczynić się ma do realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji i ma być bazą do realizacji projektów finansowanych z EFS. Ważną kwestią jest przy tym określenie ich wzajemnej zależności. Z powyższego wynika logiczna kolejność: diagnoza problemu w programie rewitalizacyjnym – przygotowanie infrastruktury technicznej z EFRR – realizacja na bazie tej infrastruktury projektów z EFS, rozwiązujących zdiagnozowany problem. Projekt z EFRR powinien być niezbędny i być bazą do realizacji projektu finansowanego z EFS. Taka kolejność uzasadnia realizację projektu z EFRR. Ponadto, realizacja komplementarnego projektu EFS jest nadrzędnym obowiązkiem dla projektu EFRR, co oznacza, że odpowiedzialność za niezrealizowanie projektu EFS spoczywa na beneficjencie projektu EFRR, niezależnie od powodów niezrealizowania powiązanego projektu. Należy podkreślić, że Wnioskodawca jest zobowiązany utrzymać trwałość projektu w wymaganym okresie.

Wobec powyższego, na etapie składania wniosku do dofinansowania w ramach konkursu z działania 6.3, projekt komplementarny z EFS powinien być planowany do realizacji, zaś złożenie wniosku do konkursu ogłaszanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie, powinno nastąpić w terminie zgodnym z *Harmonogramem naborów wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na 2018 rok*.

- 2. Czy w ramach kryterium punktowego dotyczącego działalności gospodarczej możliwe jest uznanie budowanego parkingu jako przestrzeni pod działalność gospodarczą, jeżeli będzie on raz w tygodniu (piątek) wykorzystywany pod targ? Obecnie targ znajduje się w innym miejscu gminy, ale ze względu na małą przestrzeń nie wszyscy lokalni przedsiębiorcy mają szansę promować swoje wyroby i produkty. We wskazanym przypadku zastosowany zostałby mechanizm monitorowania i wycofania (byłaby to działalność pomocnicza poniżej 20% czasu wykorzystania infrastruktury jako targ). W związku z tym nie wystąpiłaby pomoc publiczna na tej powierzchni.**

W pytaniu podano niepełną informację dot. lokalizacji parkingu oraz czy będzie on odpłatny lub nieodpłatny itp. w związku z powyższym nie jest możliwe udzielenie jednoznacznej odpowiedzi na zadane pytanie.

Jednakże należy zauważyć, iż w przypadku odpłatnego parkingu sam parking może być uznany za przestrzeń pod działalność gospodarczą i objęty zasadami pomocy publicznej.

Z kolei organizowanie targu raz w tygodniu nie ma charakteru podstawowego i trwałego przeznaczenia danej powierzchni pod działalność gospodarczą (w przypadku nieodpłatnego parkingu podstawowe wykorzystanie ma charakter niegospodarczy) i w związku z tym może nie mieć wpływu na ew. punktację w omawianym kryterium.

- 3. Czy w ramach kryterium Poprawa efektywności energetycznej, punkty otrzyma projekt w ramach którego dojdzie do montażu paneli fotowoltaicznych na dachu innego budynku niż obiekt objęty inwestycją (na przedmiotowym budynku jest to niemożliwe ze względu na ograniczenia konserwatorskie), ale dociągnięte zostanie do niego przyłącze (kablem), co wpłynie na zwiększenie**

**efektywności energetycznej obiektu. Podkreślę jednocześnie, iż cały budynek nie jest poddany rewitalizacji, a jedynie jego 2 pomieszczenia - tylko w nich dojdzie do nadania nowych funkcji.**

Zgodnie z Regulaminem konkursu, a także z opisem kryterium merytorycznym jakościowym nr 5 Poprawa efektywności energetycznej, (*wydatki na poprawę efektywności energetycznej mogą stanowić jedynie element szerszego projektu i muszą być wprost powiązane z głównym przedmiotem projektu (dotyczyć tego samego obiektu, w którym przewidziano szersze roboty budowlane*).W informacji zawartej w pytaniu wskazano jedynie na *montaż paneli fotowoltaicznych*, zaś kryterium premiuje projekty, w których zakłada się roboty budowlane przyczyniające się do poprawy efektywności energetycznej budynków. Wobec tego, przyznanie punktów uzależnione będzie od faktycznego występowania robót budowlanych i będzie rozstrzygane na etapie oceny merytorycznej projektu, również pod kątem wykonalności technicznej i technologicznej.

Ponadto w sytuacji, gdy nadanie nowych funkcji nastąpi w 2 pomieszczeniach budynku, należy przyjąć zasadę, że kwalifikowalna jest tylko część wydatków, proporcjonalnie do powierzchni tych 2 pomieszczeń.

Należy również przeanalizować kwestie występowania pomocy publicznej w projekcie.

Niezależnie od powyższego, należy zwrócić uwagę, iż jednym z warunków dofinansowania w ramach działania 6.3 *Rewitalizacja przestrzeni regionalnej* jest, że projekty rewitalizacyjne muszą wynikać z zatwierdzonego przez IZ RPO WP programu rewitalizacji. LPR / GPR powinny być zamieszczone w aktualnym na dzień składania wniosku Wykazie programów rewitalizacji prowadzonym przez IZ RPO, dla których przeprowadzono z wynikiem pozytywnym weryfikację spełnienia wymogów dotyczących cech i elementów programu określonych w Wytycznych LPR/GPR, oraz w Instrukcji LPR/GPR.

- 4. Gmina planuje poddać rewitalizacji parter budynku na terenie miasta. Parter budynku jest w tym momencie zdegradowany i wyłączony z użytkowania. Po wyremontowaniu w budynku prowadzone będą działania, bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach Osi VIII Integracja społeczna (działanie 8.1 – KIS), na które Gmina planuje uzyskać dofinansowanie. Jednocześnie na piętrze budynku znajdują się mieszkania chronione prowadzone przez MOPS i realizowany jest miękki projekt dofinansowany w ramach działania 8.3 – termin realizacji marzec 2018-marzec 2020). Działania realizowane w ramach działania 8.3 są komplementarne i zostaną doskonale uzupełnione przez projekt 8.1 – KIS. Czy istnieje zatem możliwość, aby w budynku w pomieszczeniach przeznaczonych dla KIS, prowadzone były również zajęcia w ramach działania 8.3 w godzinach niekolidujących z działaniami KIS-u?**

Zgodnie z SZOOP RPO WP 2014-2020 oraz Regulaminem konkursu w ramach Działania 6.3 *Rewitalizacja przestrzeni regionalnej* możliwa jest budowa, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont, w celu przywrócenia i/lub nadania nowych funkcji społecznych, gospodarczych, etc., obiektów publicznych, budynków użyteczności publicznej.

W związku z powyższym w przypadku przywrócenia lub nadania określonych funkcji, funkcje te muszą być utrzymane w okresie trwałości projektu, do czego zobowiązuje się beneficjent w umowie o dofinansowanie. Zakres funkcjonalności i wykorzystanie budynku powinno wynikać z LPR i określonych w nim problemów i sposobów ich rozwiązania.

- 5. Gmina planuje poddać rewitalizacji budynek na terenie miasta. Budynek jest w tym momencie zdegradowany i wyłączony z użytkowania. Po wyremontowaniu w budynku prowadzone będą działania, bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach Osi VIII Integracja społeczna (działanie 8.4 – Projekt Aktywna Rodzina), na które Gmina planuje uzyskać dofinansowanie. Czy istnieje zatem możliwość, aby w budynku prowadzona była również inna działalność społeczna (np. OHP – Młodzieżowe Centrum Kariery, Stowarzyszenie Trzeźwościowe „X”, czy też sala spotkań związku zawodowego), która nie wpisuje się wprost w działania EFS i nie jest wykazana jako projekty komplementarne w ramach LPR –u , ale działalność ta mogłaby być prowadzona w godzinach niekolidujących z działaniami projektu miękkiego, który został wykazany jako komplementarny w Lokalnym Programie Rewitalizacji.**

Zgodnie z SZOOP RPO WP 2014-2020 oraz Regulaminem konkursu w ramach Działania 6.3 *Rewitalizacja przestrzeni regionalnej* możliwa jest budowa, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont, w celu przywrócenia i/lub nadania nowych funkcji społecznych, gospodarczych, etc, obiektów publicznych, budynków użyteczności publicznej z zagospodarowaniem przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem /obiektem, zdegradowanych budynków/obiektów (...). Projekty składane w ramach przedmiotowego konkursu muszą być komplementarne do projektów z EFS, a ich wzajemna zależność powinna być przedstawiona w LPR / GPR. Należy pamiętać, że punktem wyjściowym do realizacji projektów jest problem społeczny zdiagnozowany na rewitalizowanym obszarze, zaś tworzona w ramach działań finansowanych z EFRR infrastruktura, przyczynić się ma do realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji i ma być bazą do realizacji projektów finansowanych z EFS. Z przedstawionych informacji wynika, iż po wyremontowaniu w budynku prowadzone będą działania bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach osi VIII Integracja społeczna na które Gmina planuje uzyskać dofinansowanie.

Ponadto w odniesieniu do kluczowej części pytania, dotyczącego prowadzenia w budynku objętym wsparciem, innej działalności niż wskazana komplementarna z EFS, należy wyjaśnić, iż w ramach oceny formalnej badane będzie kryterium zgodności złożonego projektu z zapisami programu rewitalizacji znajdującego się w Wykazie programów rewitalizacji prowadzonym przez IZ. Zatem, zakres funkcjonalności i wykorzystanie budynku powinno wynikać z LPR i określonych w nim problemów i sposobów ich rozwiązania.

Niezależnie od powyższego, należy mieć na względzie wyjaśnienia na stronie IZ RPO WP [http://rpo.podkarpackie.pl/images/dok/2018/FAQ/Rewitalizacja - pytania i odpowiedzi.pdf](http://rpo.podkarpackie.pl/images/dok/2018/FAQ/Rewitalizacja_-_pytania_i_odpowiedzi.pdf), w których została umieszczona definicja zdegradowanego budynku/objektu, jak i zapisy w *Instrukcji przygotowania załączników do wniosku o dofinansowanie realizacji projektu ze środków EFRR* dotyczące załącznika nr 23, tj. *Oświadczenie o utracie funkcji /zdegradowaniu budynku/objektu*. Ponadto należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z załącznikiem nr 22 do *Instrukcji*, konieczne będzie również przedstawienie dokumentacji fotograficznej obrazującej istniejący stan infrastruktury(budynku/objektu/obszaru przestrzeni publicznej) objętej zakresem rzeczowym projektu.

6. **Proszę o udzielenie informacji czy na etapie składania wniosku o dofinansowanie wymagana jest dokumentacja techniczna i pozwolenie na budowę. A jeśli tak, to na jakim etapie oceny formalnej czy merytorycznej. Po przeanalizowaniu dokumentacji konkursowej dot. przedmiotowego naboru pojawiły się pewne wątpliwości co do wymaganych załączników, informacje w dokumentacji konkursowej wydają się być sprzeczne. W regulaminie konkursu w paragrafie 4, punkt. 4, podpunkt 16 jest mowa o tym, że podstawą do ustalenia zakresu rzeczowego projektu objętego wnioskiem o dofinansowanie jest dokumentacja techniczna, specyfikacja dostaw, specyfikacja usług i/lub program funkcjonalno-użytkowy. Co więcej konkurs dopuszcza realizację projektu w trybie „zaprojektuj i wybuduj”, co zgodnie z logiką tego trybu Wykonawca inwestycji w pierwszej kolejności przygotowuje dokumentację techniczną, a następnie na podstawie tej dokumentacji wykonuje roboty budowlane. W takich przypadkach zakres rzeczowy projektu opisany jest w Programie Funkcjonalno-Użytkowym. Zwykle decyzje o tym trybie realizacji inwestycji zapadają w przypadku, gdy Inwestor wiąże realizację b. kosztownej inwestycji z przyznaniem środków zewnętrznych, które pozwolą w części pokryć dokumentację techniczną i inwestycję. Według instrukcji przygotowania załączników do wniosku o dofinansowanie realizacji projektu ze EFRR w ramach działania 6.3. dopuszcza się realizację projektów w trybie „zaprojektuj i wybuduj” jedynie w przypadku, gdy zostało już przeprowadzone postępowanie przetargowe i podpisana została umowa z Wykonawcą. Ponadto, realizacja umowy jest na takim etapie, że możliwe jest złożenie wraz z wnioskiem o dofinansowanie wykazu i wyciągu z dokumentacji technicznej. Z tego wynika, że musi już być na etapie składania wniosku o dofinansowanie gotowa dokumentacja techniczna. Wymagania te zdają się przeczyć logice trybu „zaprojektuj i wybuduj”. Jeśli podmiot już wyłonił Wykonawcę inwestycji i podpisał z nim umowę, to musi zrealizować zadanie inwestycyjne bez względu na to czy otrzyma wsparcie unijne, czy też nie, czyli dysponuje środkami własnymi, bądź z innych źródeł celem sfinalizowania inwestycji. Czy w tym przypadku zasadne jest sięganie po wsparcie zewnętrzne? Według tej samej instrukcji (punkt 5) wymagane jest pozwolenie na budowę lub zezwolenie na realizację inwestycji drogowej lub też zgłoszenie budowy. A jeśli wnioskodawca nie posiada jeszcze pozwolenia na budowę należy przedstawić:**
- **zaświadczenie właściwej gminy o przeznaczeniu nieruchomości objętej projektem,**
  - **ostateczną decyzję o lokalizacji inwestycji celu publicznego,**
  - **ostateczną decyzję o warunkach zabudowy.**
- Z drugiej strony dokumenty te są brane pod uwagę w kryteriach merytorycznych, jakościowych celem oceny gotowości wnioskodawcy do realizacji projektu. Bardzo proszę o w miarę możliwości wyczerpującą informację w sprawie ww. załączników do wniosku o dofinansowanie tj. dokumentacji technicznej i pozwolenia na budowę.**

Zgodnie z Regulaminem Konkursu, należy przedstawić załącznik nr 7 Wykaz i Wyciąg z dokumentacji technicznej (wymogi wskazano w załączniku nr 4 Instrukcja przygotowania załączników do wniosku o dofinansowanie realizacji projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) niezależnie od wybranego przez Wnioskodawcę trybu

postępowania, a zatem również w przypadku projektów realizowanych w trybie zaprojektuj i wybuduj. W przypadku niezłączenia wykazu i wyciągu z dokumentacji technicznej, konieczne będzie uzupełnienie tych dokumentów na etapie weryfikacji warunków formalnych. W przypadku braku uzupełnienia na ww. etapie, wniosek nie będzie podlegał dalszej ocenie.

Zatem w odniesieniu do podnoszonej w pytaniu kwestii realizacji projektu w trybie „zaprojektuj i wybuduj” IZ RPO WP dopuszcza możliwość realizacji w tej formie projektu, jednak jedynie w przypadku, gdy zostało już przeprowadzone postępowanie przetargowe i podpisana została umowa z wykonawcą a ponadto, realizacja umowy jest na takim etapie, że możliwe jest złożenie wraz z wnioskiem o dofinansowanie wykazu i wyciągu z dokumentacji technicznej oraz pozostałych załączników zgodnie z wymogami Regulaminu konkursu. Powyższe rozwiązanie stosowane było już przez IZ RPO WP we wcześniejszych naborach konkursowych i podyktowane jest koniecznością zapewnienia sprawnego wdrażania programu. Uwzględniając powyższe należy podkreślić, że w ramach ww. naboru możliwa jest realizacja projektu w trybie „zaprojektuj i wybuduj”, jednak wyłącznie na zasadach określonych w Regulaminie konkursu.

Decyzja o wyborze sposobu realizacji należy do wnioskodawcy, jednak podkreślenia wymaga, że wniosek złożony do dofinansowania powinien spełniać wymogi Regulaminu konkursu.

Odnosząc się do kwestii pozwolenia na budowę, zgodnie z obowiązującymi zasadami konkursu, można wymienić następujące przypadki:

- 1) Wnioskodawca posiada, najpóźniej w dniu zakończenia naboru, ostateczne pozwolenie na budowę i wówczas załącza je do wniosku, dzięki czemu nie musi przedstawiać dokumentów dot. zagospodarowania przestrzennego (załącznik nr 4- jeśli są wymagane prawem) oraz uzyskuje punkty za gotowość do realizacji.
- 2) Wnioskodawca nie posiada, najpóźniej w dniu zakończenia naboru, pozwolenia na budowę, ale na etapie wezwania w trakcie weryfikacji warunków formalnych je uzyskuje i dostarcza, dzięki czemu nie musi przedstawiać dokumentów dot. zagospodarowania przestrzennego (załącznik nr 4 - jeśli są wymagane prawem), ale nie uzyskuje punktów za gotowość do realizacji (gdyż kryterium odnosi się do dnia zakończenia naboru).
- 3) Wnioskodawca nie posiada, najpóźniej w dniu zakończenia naboru, pozwolenia na budowę oraz nie dysponuje nim również w trakcie weryfikacji warunków formalnych, wówczas musi przedłożyć dokumenty w ramach załącznika nr 4 (jeśli są wymagane prawem) oraz nie uzyskuje punktów za gotowość do realizacji.

Analogicznie ww. przypadki dotyczą zgłoszenia robót budowlanych.

Przedstawione sytuacje potwierdzają, że najbardziej pożądaną z punktu widzenia reguł konkursu są projekty w pełni przygotowane do realizacji.

Należy podkreślić, że zgodnie z zasadami nie mogą być dofinansowane ze środków EFRR projekty w pełni zakończone, zaś projekty rozpoczęte mogą być objęte dofinansowaniem. Wyjątkiem są pewne ograniczenia dotyczące projektów objętych regułami pomocy publicznej. Fakt, że jakiś podmiot podjął się realizacji projektu bez udziału środków zewnętrznych może świadczyć o priorytetowym znaczeniu takiego projektu dla danego podmiotu lub o pilności potrzeb, które projekt ma zaspokoić. Nie przesądza to jednak o braku potrzeby finansowania zewnętrznego, gdyż o tym decydują faktyczne potrzeby podmiotu realizującego projekt.

Niezależnie od powyższego należy zaznaczyć, że harmonogram naborów, w którym zaplanowano aktualny nabór obowiązuje od 28 listopada 2017 roku a konkurs został

ogłoszony w dniu 29 maja 2018 roku. Wnioskodawcy dysponowali zatem odpowiednim czasem, aby uzyskać odpowiedni stopień przygotowania projektów.

**7. Czy projekt pn. „Stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 oraz poprawa warunków opieki przedszkolnej poprzez przebudowę, rozbudowę i nadbudowa budynku przedszkola nr 1 w X wraz z jego otoczeniem” mieści się w typie 1 projektów tj., dotyczących przebudowy, rozbudowy, nadbudowy, remontu, w celu przywrócenia i/lub nadania nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, turystycznych lub rekreacyjnych?**

**W naszej opinii budynek mieści się w 1 typie projektu z następujących powodów:**

- 1) Stary budynek przedszkola nr 1 został wybudowany w latach 70 tych. Posiadał konstrukcję szkieletową, drewnianą, w formie połączonych ze sobą baraków, mocno wyeksploatowaną i zniszczoną, niespełniającą dzisiejszych norm technicznych. Budynek funkcjonował do czerwca 2018 roku. Zgodnie z posiadaną ekspertyzą techniczną, w lipcu 2018 został całkowicie rozebrany. Oznacza to, że utracił swoje dotychczasowe funkcje.**
- 2) Planując rozbiórkę nienadającego się do użytkowania budynku, Gmina Miasta X rozpoczęła w 2017 roku rozbudowę budynku przedszkola na jego murowanej części ( dobudowanej w latach 80-tych). W celu zachowania ciągłości przedszkola, zaplanowano uzyskanie częściowego pozwolenia na użytkowanie i rozpoczęcie zajęć przedszkolnych od 1 września 2018. Oznacza to, że przebudowa i rozbudowa budynku pozwoliła na przywrócenie mu funkcji edukacyjnych.**
- 3) W ramach projektu, w/w budynek zostanie rozbudowany o pomieszczenia żłobkowe, dzięki czemu zostaną mu nadane nowe funkcje społeczne (opiekuńczo-wychowawcze).**

Zgodnie z SZOOP RPO WP 2014-2020 oraz Regulaminem konkursu w ramach Działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej możliwa jest budowa, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont, w celu przywrócenia i/lub nadania nowych funkcji społecznych, gospodarczych, etc., obiektów publicznych, budynków użyteczności publicznej z zagospodarowaniem przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem/obiektem, zdegradowanych budynków/obiektów (...).

#### **Utrata i przywracanie funkcji w obiekcie.**

Odnosząc się do poruszonej w pytaniu kwestii utraty i przywracania funkcji edukacyjnych w obiekcie, uprzejmie informuję, że zgodnie z wyjaśnieniami na stronie IZ RPO WP [http://rpo.podkarpackie.pl/images/dok/2018/FAQ/Rewitalizacja\\_-\\_pytania\\_i\\_odpowiedzi.pdf](http://rpo.podkarpackie.pl/images/dok/2018/FAQ/Rewitalizacja_-_pytania_i_odpowiedzi.pdf), „aby można było uznać obiekt/budynek za zdegradowany, muszą zaistnieć obiektywne okoliczności natury społecznej i technicznej (niemające błędnego charakteru), wskazujące, iż trwale utracił on swoją funkcję i przeznaczenie, tj. obiekt/budynek nie jest (faktycznie) wykorzystywany do prowadzenia jakiegokolwiek działalności oraz wykorzystanie danego obiektu/budynku do prowadzenia działalności nie jest możliwe ze względów technicznych



(zły stan techniczny obiektu/budynku oznacza trwałą i obiektywną przeszkodę w wykorzystaniu obiektu/budynku do prowadzenia jakiejkolwiek działalności)”.

Wnioskodawca w celu potwierdzenia spełniania ww. definicji, że budynek jest budynkiem/obiektem który jest zdegradowany/trwale utracił swoją funkcję i przeznaczenie oraz nie jest wykorzystywany do prowadzenia jakiejkolwiek działalności z uwagi na jego stan techniczny, na etapie składania wniosku musi złożyć Oświadczenia o utracie funkcji /zdegradowaniu budynku/obiekту, którego wzór stanowi załącznik nr 23 do Instrukcji przygotowania załączników do wniosku o dofinansowanie realizacji projektu ze środków EFRR w ramach ww. naboru wniosków. Ww. oświadczenie dotyczy projektów, w których zakres rzeczowy obejmuje budynki/obiekty, które utraciły funkcję/zdegradowane.

Z treści pytania wynika, że w ramach działań zaplanowano m.in. rozbudowę, przebudowę i nadbudowę budynku przedszkola nr 1 w X oraz wskazano, że zachowana została ciągłość przedszkola. Ponadto wskazano, że w lipcu 2018r. budynek został całkowicie rozebrany, natomiast na jego murowanej części (dobudowanej w latach 80-tych) rozpoczęto rozbudowę obiektu. W związku z powyższym istnieje wątpliwość, czy obiekt spełnia definicję obiektu zdegradowanego, w którym przywracane są funkcje tj. że zgodnie z ww. definicją trwale utracił on swoją funkcję i przeznaczenie, tj. obiekt/budynek nie jest (faktycznie) wykorzystywany do prowadzenia jakiejkolwiek działalności.

Niemniej zakres informacji przedstawiony w pytaniu jest zbyt mały aby przedstawić jednoznaczne stanowisko w zakresie wpisywania się planowanych działań w typ I działania 6.3 RPO WP w zakresie przywracania utraconych funkcji edukacyjnych.

W szczególności wątpliwość budzi kwestia faktycznej utraty funkcji i braku możliwości prowadzenia jakiejkolwiek działalności w obiekcie (zgodnie z definicją), w sytuacji utrzymania funkcji przedszkola i przeprowadzenia w obiekcie prac w zakresie nadbudowy, rozbudowy i przebudowy.

#### **Nadanie nowych funkcji.**

Z treści przedstawionych w zapytaniu informacji nie wynika, że obiekt posiadał funkcje społeczne w zakresie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobek). W związku z powyższym, w sytuacji, gdy obiekt faktycznie nie posiadał funkcji społecznych, to w zakresie nadania nowych funkcji (społecznych) zakres wpisuje się w typ I działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej RPO WP.

- 8. Gmina planuje rewitalizację budynku, który użytkowany jest tylko w części: znajduje się w nim biblioteka i poczta. Jednakże ze względu na degradację warunki funkcjonowania tych placówek są niezadowalające, ponieważ budynek wymaga gruntownego remontu. Obiekt obecnie jest niedostępny dla osób niepełnosprawnych, zatem wymaga i dostosowania do potrzeb tych osób.**

***W ramach przedsięwzięcia przeprowadzony zostanie remont generalny wraz z przebudową pomieszczeń wewnątrz obiektu. Zaplanowano przeznaczyć przedmiotowy obiekt na cele społeczne, publiczne i kulturalne — siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, świetlica dla seniorów, zaplecze dla klubu sportowego, biblioteka, oddział Poczty Polskiej.***

***Biblioteka w wyniku realizacji projektu będzie miała utworzoną nowoczesną i przestronną bazę lokalową umożliwiającą realizację działań wykraczających poza zwykłe ramy funkcjonowania — zdobędzie możliwość pełnienia nowych***



**funkcji poza wypożyczaniem książek — będzie pełniła funkcję centrum kulturalno-edukacyjnego — organizującego różnorakie działania dla dzieci, młodzieży i osób starszych.**

**Ponadto w ramach zagospodarowania obiektu zaplanowano mu nowe funkcje społeczne tj. stworzenie warunków lokalowych dla zadań merytorycznych realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS). Dzięki realizacji projektu GOPS pozyska odpowiednie warunki lokalowe, których nie ma na terenie miejscowości i w sąsiedztwie i będzie mógł realizować projekty z osobami potrzebującymi wsparcia. Pierwszym projektem będzie przedsięwzięcie pn. Aktywizacja zawodowa osób wykluczonych szansą na powrót i godne życie.**

**Następnie w okresie trwałości wsparcie to będzie kontynuowane i rozszerzane dzięki możliwościom lokalowym. Poprzez realizację projektu stworzone zostaną warunki lokalowe dla funkcjonowania świetlicy dla seniorów — Klubu seniora (5 pomieszczeń + świetlica).**

**Pytanie: Czy koszty zaadaptowania obiektu pod GOPS (pomieszczenia administracyjno-biurowe, świetlica, pomieszczenia do obsługi klientów i pomieszczenia pomocnicze: pokój socjalny, archiwum, kotłownia, łazienka) i pomieszczenia Biblioteki (pomieszczenia biblioteczne, pomieszczenia do prowadzenia działań edukacyjnych - świetlica) mogą być kosztem kwalifikowanym w projekcie?"**

Zgodnie ze Szczegółowym Opiszem Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (SZOOP) oraz Regulaminem konkursu, w ramach działania 6.3 *Rewitalizacja przestrzeni regionalnej*, możliwa jest budowa, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont, w celu przywrócenia i/lub nadania nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, turystycznych lub rekreacyjnych obiektów publicznych, budynków użyteczności publicznej, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem / obiektem, zdegradowanych budynków / obiektów (w tym przemysłowych, powojennych, popegeerowskich, pokolejowych) wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem/obiektem.

Z treści pytania wywnioskować można, że obecnie i po zakończeniu realizacji projektu w obiekcie będącym przedmiotem wniosku funkcjonować będzie biblioteka i poczta. W związku z powyższym nie można stwierdzić, że w tym przypadku będzie nadawana nowa funkcja (jedynie poszerzenie działalności biblioteki). Zatem wydatki dot. pomieszczeń biblioteki byłyby niekwalifikowane. Jednocześnie wszelkie koszty dot. pomieszczeń poczty również stanowiłyby wydatek niekwalifikowany.

Z treści pytania wynika ponadto, że po generalnym remoncie wraz z przebudową powstaną niżej wymienione pomieszczenia, którym zostanie nadana nowa funkcja:

- siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (pomieszczenia administracyjno-biurowe, świetlica, pomieszczenia do obsługi klientów i pomieszczenia pomocnicze: pokój socjalny, archiwum, kotłownia, łazienka),
- świetlica dla seniorów.

W związku z powyższym można stwierdzić, że nowe funkcje (społeczne i administracyjne) mają być nadane nie całemu budynkowi. Wobec powyższego, w przypadku, gdy nadanie nowych funkcji nastąpi w kilku pomieszczeniach budynku, należy przyjąć zasadę, że kwalifikowalna jest tylko ta część wydatków, która dotyczy tych kilku pomieszczeń. Niejasne jest natomiast jakie funkcje pełniłoby zaplecze dla klubu sportowego i przez kogo byłoby wykorzystywane oraz czy zaplecze to jest niezbędnym przedsięwzięciem rewitalizacyjnym adekwatnym do rodzaju i skali problemów zidentyfikowanych w LPR

Ponadto, zgodnie z Regulaminem konkursu - nie będą finansowane wydatki dot. całości lub części budynków przeznaczonych docelowo na cele administracji publicznej. W związku z powyższym, uwzględniając ww. wymóg kwalifikowalności wydatków, koszty dot. pomieszczeń administracyjno-biurowych GOPS stanowiąby wydatek niekwalifikowany.

Jednocześnie wydatki dot. części wspólnych budynku np. instalacje, dach, elewacja, korytarze, łazienki, klatki schodowe są kwalifikowane zgodnie z proporcją przedstawiającą udział powierzchni wykorzystywanych na potrzeby projektu. Proporcje tę wylicza się następująco:

- a) należy ustalić powierzchnię budynku wykorzystywaną tylko na potrzeby projektu,
- b) należy ustalić powierzchnię pomieszczeń wspólnych budynku, wykorzystywaną jednocześnie na potrzeby projektu i na potrzeby z nim niezwiązane,
- c) należy ustalić całkowitą powierzchnię budynku rozumianą jako suma powierzchni wszystkich pomieszczeń budynku (powierzchnia związana z projektem + powierzchnia niezwiązana z projektem + powierzchnia wspólna),
- d) od całkowitej powierzchni budynku należy odjąć powierzchnię pomieszczeń wspólnych,
- e) proporcje otrzymuje się poprzez odniesienie powierzchni budynku wykorzystywanej tylko na potrzeby projektu do całkowitej powierzchni budynku bez powierzchni pomieszczeń wspólnych.

Przykład:

500 m<sup>2</sup> – powierzchnia wykorzystywana na potrzeby projektu

200 m<sup>2</sup> – powierzchnia wykorzystywana na części wspólne

300 m<sup>2</sup> – powierzchnia niewykorzystywana na potrzeby projektu

1000 m<sup>2</sup> – całkowita suma powierzchni

1000 m<sup>2</sup> – 200 m<sup>2</sup> = 800 m<sup>2</sup> (całkowita powierzchnia lokalu bez pomieszczeń wspólnych)

$500:800=0,625 = 62,5\%$

Wartość 62,5% będzie stosowana do obliczenia wartości kosztów kwalifikowanych pomieszczeń wspólnych.

Jeśli wydatki związane z wykonaniem pomieszczeń wspólnych wynosić będą 70 000 zł, to kwalifikowane w ramach projektu może być tylko:

$70\ 000\ \text{zł} \times 62,5\% = 43\ 750\ \text{zł}$ .

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że usługi społeczne powinny spełniać wymogi definicji usług świadczonych w społeczności lokalnej zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa*

z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.

Ponadto wspierane inwestycje mają uwzględniać dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020* w tym z załącznikiem nr 2 do ww. Wytycznych - *Standardy dostępności dla polityki spójności 2014-2020*.

**9. Pytanie dot. działania 6.3 RPO WP, konkurs dedykowany dla MOF.**

***W projekcie będziemy realizować przebudowę drogi powiatowej polegającą na budowie chodnika dla pieszych. W tym celu podpiszemy ze Starostwem Powiatowym porozumienie w sprawie przekazania Gminie zarządzania drogą powiatową - żebyśmy mieli prawo dysponowania nieruchomością.***

***Czy możemy w takim przypadku uznać Starostwo Powiatowe za Partnera w projekcie?***

***Podpisanie porozumienia nastąpi 7 września po podjęciu stosownych uchwał przez Radę Powiatu i Radę Gminy. Prawdopodobnie Powiat przekaze na realizację zadania symboliczną kwotę. Czy można uznać przekazanie prawa własności za zasób stanowiący wkład do projektu?***

Zgodnie z Regulaminem konkursu, projekty w ramach działania 6.3 *Rewitalizacja przestrzeni regionalnej* mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020. Partnerstwo oznacza wspólną realizację projektu przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe na warunkach określonych w umowie o partnerstwie / porozumieniu. To od zakresu projektu zależy jaki charakter będzie miało partnerstwo. Należy przy tym mieć na względzie specyfikę projektów rewitalizacyjnych.

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* projekt rewitalizacyjny to „projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy, wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych”.

Należy pamiętać, iż podstawą ubiegania się o wsparcie w ramach działania 6.3 jest pozytywnie oceniony i umieszczony w *Wykazie programów rewitalizacji* prowadzonym przez IZ (na dzień składania wniosku o dofinansowanie) LPR/GPR w którym określona została Lista projektów podstawowych czyli takich, które zgodnie z zapisami w pkt. 5 ppkt 1f w/w *Wytycznych*, zawierają, „w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), szacowaną

wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji”.

Z informacji zawartych w pytaniu, wynika, iż porozumienie zawarte ze Starostwem Powiatowym, dotyczy przekazania Gminie zarządzanie drogą powiatową, a więc jest to przekazanie prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane. W związku z tym, jeśli zostaną spełnione wymagania Regulaminu konkursu to rozwiązanie takie jest możliwe.

Udział partnera w realizacji projektu nie może mieć charakteru symbolicznego, nieznacznego czy pozornego. Należy mieć na uwadze również, iż na etapie oceny merytorycznej, w Działaniu 6.3 – konkurs dedykowany dla MOF, weryfikowane jest, czy zawarte zostało formalne partnerstwo w celu realizacji zadań projektu, bowiem kryterium oceniane będzie na podstawie liczby partnerów zaangażowanych w realizację projektu. Samo zaangażowanie w przedsięwzięcie w postaci np. wkładu do projektu ze strony jednego z partnerów bez jego dalszego udziału w realizacji projektu, co do zasady jest możliwe, ale może nie być warunkiem wystarczającym dla uznania przez Komisję Oceny Projektów takiej współpracy za partnerstwo umożliwiające przyznanie punktów w kryterium merytorycznym jakościowym. Z uwagi na to, iż przedmiotowe pytanie dotyczy działania 6.3 *Rewitalizacja przestrzeni regionalnej – konkurs dedykowany dla MOF*, wobec tego zgodnie z Regulaminem konkursu planowany sposób realizacji projektu powinien być uwzględniony w Strategii MOF.

Należy podkreślić, że Wnioskodawca zobowiązuje się do zachowania trwałości projektu w okresie wskazanym w Regulaminie konkursu. W związku z powyższym – zasady realizacji i utrzymanie efektów projektu powinny być zgodne z wnioskiem o dofinansowanie.